

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 11 kap. 2 och 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 17 § i lagen om alterneringsledighet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om offentlig arbetskraftsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om alterneringsledighet ändras så att arbetskraftskommissionerna ändras till kommissioner för främjande av sysselsättningen. Kommissionernas betydelse som strategiska aktörer ska stärkas genom att uppgiften att avge arbetskraftspolitiska utlåtanden om enskilda arbets-

tagares rätt till arbetslöshetsförmåner och alterneringsersättning överförs till arbets- och näringsbyråerna och kommissionerna ges en större roll i tryggheten av tillgången på arbetskraft och förbättringen av sysselsättningen samt i förutseendet av förändringar på arbetsmarknaden och planeringen av åtgärder för hantering av förändringarna.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Enligt den gällande lagstiftningen ska den offentliga arbetskraftsservicen och planerings- och utvecklingsverksamheten i anslutning till den genomföras i samarbete med arbetskraftsmyndigheterna, arbetsmarknadsorganisationerna samt med organisationer som företräder kommunerna liksom med andra berörda organisationer. För det lokala samarbetet finns en arbetskraftskommission i anslutning till varje arbetskraftsbyrå. Arbetskraftskommissionernas faktiska uppgift har dock numera bestått i att nästan enbart ge arbetskraftspolitiska utlåtanden till arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten om enskilda arbetstagares rätt till arbetslöshetsförmåner.

Centralorganisationerna på arbetsmarknaden Akava, Näringslivets centralförbund EK, kyrkans arbetsmarknadsverk, kommunala arbetsmarknadsverket, Finlands Fackförbunds Centralorganisation rf (FFC) och Tjänstemannacentralorganisationen rf (FTFC) föreslog den 11 april 2007 i ett gemensamt ställningstagande till frågan om hur arbetsmarknaden fungerar att ”en finländsk modell” skulle byggas upp för att på samarbetsbasis regionalt kunna förutse förändringar på arbetsmarknaden.

I ställningstagandet konstateras att arbetsmarknadsparternas sakkunskap och treparts-samarbetets möjligheter bör utnyttjas för att få arbetsmarknaden att fungera bättre. Arbetsmarknadsparterna ansåg att arbetskraftskommissionernas sakkunskap inte utnyttjats för att lösa matchningsproblemen. Parterna meddelade samtidigt att de är beredda att mer aktivt än tidigare delta också i lindringen av matchningsproblem på den lokala och regionala nivån.

Arbetsmarknadsorganisationerna föreslog att arbetskraftskommissionernas roll och resurser ska utvecklas så att verksamheten inriktas på samarbetet mellan arbetskraftsmyndigheterna och arbetsmarknadsorganisationerna samt med andra regionala aktörer när det gäller att förutse och följa hur sysselsättningsläget utvecklas inom arbetskraftskommissionens verksamhetsområde. För att

kommissionernas arbetsbörda inte skulle bli oskälig föreslog organisationerna att de ärenden som gäller enskilda förmåner huvudsakligen ska överförs till arbetskraftsbyråerna.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Enligt 11 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) ska den offentliga arbetskraftsservicen och planerings- och utvecklingsverksamheten i anslutning till den genomföras i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna samt med organisationer som företräder kommunerna liksom med andra berörda organisationer. För det lokala samarbetet finns en arbetskraftskommission i anslutning till varje arbetskraftsbyrå. Enligt 11 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice ska arbetskraftskommissionen följa hur den offentliga arbetskraftsservicen verkställs samt vid behov göra framställningar om hur den kan förbättras. Om arbetskraftskommissionens uppgifter som hänför sig till enskilda personers rätt att få lagstadgade förmåner föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och i statsrådets förordning om arbetskraftspolitiska förutsättningar för arbetslöshetsförmåner (1351/2002).

Arbetskrafts- och näringscentralen utser för tre kalenderår i sänder arbetskraftskommissionens ordförande och högst tre vice ordförande, övriga medlemmar, minst fyra och högst åtta, och högst tre personliga suppleanter för var och en av dem samt permanenta sakkunniga. Till arbetskraftskommissionen ska utses såväl kvinnor som män på det sätt som föreskrivs i 4 § 2 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986). Till ordförande och vice ordförande förordnas tjänstemän vid arbetskraftsbyrån. De övriga medlemmarna, av vilka hälften företräder arbetsgivarna och hälften arbetstagarna, samt deras suppleanter utses på förslag av de lokalt mest representativa arbetsmarknadsorganisationerna. De permanenta sakkunniga utses på gemensamt förslag av kommunerna inom arbetskraftsbyråns

verksamhetsområde. Arbetskraftskommissionen har dessutom en sekreterare som förordnas av Arbetskraftsbyrån.

Arbetskraftskommissionen är beslutför när ordföranden eller en vice ordförande och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Om kommissionens ordförande och vice ordförandena är jäviga att behandla ett ärende, är någon annan medlem som utsetts av Arbetskrafts- och näringscentralen ordförande under ärendets behandling. Arbetskraftskommissionens beslut blir den åsikt som majoriteten av medlemmarna omfattar. Faller rösterna lika, blir den åsikt som mötesordföranden omfattar kommissionens beslut. De permanenta sakkunniga är inte närvarande när ärenden som gäller enskilda personers rätt att få lagstadgade förmåner behandlas.

Bestämmelser om Arbetskraftskommissionens mötesarvoden och ersättning för kostnader finns i statsrådets förordning om Arbetskraftspolitiska förutsättningar för Arbetslöshetsförmåner.

Enligt 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ger Arbetskraftsbyrån eller Arbetskraftskommissionen ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som anges i 2 kap. och 7 kap. 3–5 och 7 §, 8 kap. och 9 kap. 7 § 2 mom. samt i 5 a kap. 2 § 1–3 mom. i lagen om offentlig Arbetskraftsservice. Närmare bestämmelser om uppgiftsfördelningen mellan Arbetskraftsbyrån och Arbetskraftskommissionen finns i 4 § i statsrådets förordning om Arbetskraftspolitiska förutsättningar för Arbetslöshetsförmåner. Arbetskraftskommissionen ger till Folkpensionsanstalten eller Arbetslöshetskassan ett bindande utlåtande om de Arbetskraftspolitiska förutsättningar för Arbetslöshetsförmåner som avses i 2 kap. 2 § 1 mom. 1 och 2 punkten och 2 mom. samt 4–10 och 12–21 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt om de Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av Arbetsmarknadsstöd som avses i 8 kap. 2 § 3 och 4 mom. samt 3, 4 a och 5–7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Till Arbetskraftskommissionens behörighet hör således bl.a. fastställande av tidsperioder utan ersättning och åläggande av skyldighet att vara i arbete samt bedömning av hur arbetssökandens studier eller före-

tagsverksamhet inverkar på arbetssökandens rätt att få Arbetslöshetsförmåner. Arbetskraftskommissionen ska dessutom följa Arbetskraftsbyråns utlåtandepraxis.

I ett ärende som rör utbildningsdagpenning meddelar Arbetskraftskommissionen den som betalar ut förmånen om förutsättningarna enligt 2 kap. 2, 4 och 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa uppfylls. Dessutom lämnar Arbetskraftskommissionen i enlighet med 17 § i lagen om altemneringsledighet (1305/2002) på ett huvudsakligen motsvarande sätt som i fråga om Arbetslöshetsförmåner till Arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten ett utlåtande om förutsättningarna för altemneringsersättning.

Arbets- och näringsministeriet skickade våren 2008 ut en enkät om Arbetskraftskommissionerna till direktörerna för Arbetskraftsbyråer. Av de 76 byrådirektörer som besvarade enkäten meddelade fyra att Arbetskraftskommissionen hade sammanträtt som förstärkt kommission under 2007 varvid närvarande var också de permanenta sakkunniga som företräder kommunerna. Arbetskraftsbyråerna samarbetar dock fortlöpande med Arbetsmarknadsorganisationerna, företagarna och kommunerna i området i olika slags Arbetsmarknadsgrupper, projektstyrgrupper samt bransch- och kundpaneler. Detta samarbete baserar sig på nätverk som byggts upp utgående från gemensamma intressen utan att saken skulle ha reglerats i lagstiftningen.

Tyngdpunkten i Arbetskraftskommissionernas uppgifter har i praktiken legat på avgivande av Arbetskraftspolitiska utlåtanden om enskilda arbetssökandes rätt till Arbetslöshetsförmåner. År 2007 gav kommissionerna sammanlagt 156 000 Arbetskraftspolitiska utlåtanden medan det sammanräknade antalet utlåtanden från kommissionerna och Arbetskraftsbyråerna uppgick till 1,87 miljoner.

Det händer att Arbetskraftskommissionerna särskilt i de största städerna ibland vid ett möte ska behandla ärenden som gäller utkomstskyddet för flera hundra arbetssökanden trots att kommissionerna på nämnda orter vanligtvis sammanträder varje vecka. På grund av den stora mängd ärenden som ska behandlas har Arbetskraftskommissionens medlemmar i praktiken inte möjlighet att i detalj sätta sig in i varje ärende som behand-

las även om kommissionsmedlemmarna alltid, när de så önskar, har en möjlighet att ta upp något särskilt fall bland ärendena. År 2007 verkställdes sammanlagt 1 548 omröstningar om arbetskraftspolitiska utlåtanden i arbetskraftskommissionerna.

I 1 § i arbetsministeriets förordning om givande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om ärenden som antecknas i utlåtandet (1367/2002) föreskrivs att arbetskraftskommissionen bör ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande senast inom 30 dagar från det att sökanden har lämnat sitt svar jämte bilagor på kommissionens anhållan om utredning eller då tidsfristen för givandet av utredningen har gått ut. Tiderna för behandling av ärenden i kommissionerna har utretts senast våren 2005 då arbetsministeriet fick riksomfattande uppgifter om behandlingstiderna från 13 kommissioner och Nylands TE-central fick uppgifter från alla de 18 kommissioner som finns inom dess verksamhetsområde. Behandlingstiderna hos de kommissioner som besvarade enkäten varierade mellan ca en vecka och över 30 dagar. Med behandlingstid avses i detta sammanhang den tid som gått åt för avgivande av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande räknat från den tidpunkt då arbetstagarin lämnat sin utredning till arbetskraftskommissionen eller då fristen för inlämnandet löpt ut.

I 1 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs att utkomstskyddsombudet vid varje arbetskrafts- och näringscentral övervakar inom sitt verksamhetsområde att utlåtandepraxisen i fråga om arbetskraftspolitiska utlåtanden är lagenlig och enhetlig. För att utkomstskyddsombuden skulle kunna utföra denna uppgift ordnar de bl.a. regionala utbildningar för samt gör vägledningsbesök hos arbetskraftsbyråerna och arbetskraftskommissionerna. Utkomstskyddsombuden har dessutom rätt att genom besvär söka ändring i ett beslut som den som betalar ut arbetslöshetsförmåner fattat på basis av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande.

2.2 Bedömning av nuläget

Det sker förändringar på arbetsmarknaden vilka beror bl.a. på globaliseringen, andra strukturomvandlingar och konjunkturläget.

Till följd av förändringarna läggs en del företag ned, nya företag grundas och företag byter ägare. År 2007 fanns det ca 260 000 företag (primärproduktionen inte medräknad) i Finland av vilka majoriteten (över 90 %) sysselsatte färre än tio personer. Majoriteten av företagen är verksamma i servicebranschen. År 2007 inledde ca 35 000 företag sin verksamhet och ca 24 000 företag upphörde med sin verksamhet. Under perioden 1.7.2007–30.6.2008 inleddes ca 800 000 arbetslöshetsperioder.

För att tillgången på arbetskraft ska kunna tryggas och sysselsättningsläget förbättras krävs det bättre beredskap för hantering av förändringarna vid verkställandet av arbets- och näringspolitiken än tidigare. När man förbereder sig för förändringar är det viktigt att man tillsammans med arbetslivsorganisationer, kommuner och andra aktörer skapar en bättre balans mellan flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden. Samarbetet mellan arbetskraftsbyråerna och andra aktörer t.ex. handlar ofta om ett enskilt utvecklingsprojekt eller frågor som rör en viss bransch. En mer omfattande granskning har gjorts t.ex. i anslutning till utarbetandet av sysselsättningsstrategier. För att man skulle nå bästa möjliga resultat i fråga om trygghet av tillgången på arbetskraft och förbättrande av sysselsättningsläget borde sakhelheterna studeras i ett större sammanhang än tidigare så att sakkunskapen hos lokala aktörer utnyttjas bättre.

Arbetskraftskommissionerna vid arbetskraftsbyråerna är de enda samarbetsorgan inom arbetskraftspolitiken vilkas uppgifter och sammansättning har definierats i lagstiftningen. Arbetskraftskommissionerna har dock haft en ganska liten betydelse för verkställigheten av arbetskraftsservicen och planerings- och utvecklingsverksamheten i anslutning därtill. Ovan nämnda problem skulle kunna avhjälpas genom att ge kommissionerna ökad betydelse som strategiska aktörer genom att överföra ansvaret för arbetskraftspolitiska utlåtanden på arbetskraftsbyråerna och stärka kommissionernas roll i trygghet av tillgången på arbetskraft och förbättrandet av sysselsättningen.

Om ansvaret för arbetskraftspolitiska utlåtanden överfördes på arbetskraftsbyråerna skulle behandlingen av ärendena gå snabbare

utan att rättssäkerheten för den som ansöker om förmåner skulle försämrats. Beslutsfattandet styrs starkt av lagstiftningen och beslutspraxisen vid besvärinstanserna. Den styrande effekten syns bl.a. i det att största delen av de arbetskraftspolitiska utlåtanden som avges av arbetskraftskommissionerna är förenliga med det förslag som utarbetats som tjänsteuppdrag vid arbetskraftsbyråerna. Arbetssökanden har dessutom rätt att föra sitt ärende till besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden genom att besvara sig över ett beslut som den som betalar ut arbetslöshetsförmånen i fråga fattat på basis av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Målet för tillsättandet av en kommission för främjande av sysselsättningen vid varje arbets- och näringsbyrå är att säkerställa att arbetslivsorganisationers och andra lokala aktörers sakkunskap och åsikter blir bättre beaktade i samband med behandlingen av frågor som rör främjandet av sysselsättningen och verkställandet av arbetskraftsservicen. Detta skulle förbättra arbetskraftsmyndighetens förmåga att tillsammans med arbetslivsorganisationerna och andra lokala aktörer reagera på förändringarna på arbetsmarknaden.

Om ansvaret för arbetskraftspolitiska utlåtanden om enskilda arbetstagares rätt till arbetslöshetsförmåner och altemneringsersättning överfördes på arbets- och näringsbyråerna skulle avgörandet av huruvida enskilda sökande har förutsättningar att få förmåner utbetalda förenklas och för snabbas. Å andra sidan vill man behålla den värdefulla sakkunskap om arbetslivet som sysselsättningskommissionerna har och ställa den till arbets- och näringsbyråns förfogande också i ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa men så att de ärenden som behandlas begränsas på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt.

3.2 Alternativa tillvägagångssätt

Arbetskraftskommissionernas uppgifter i anslutning till avgivande av arbetskraftspoli-

tiska utlåtanden om enskilda arbetstagares rätt till arbetslöshetsförmåner föreslås bli överförda på arbets- och näringsbyråerna. Detta kan anses vara ändamålsenligt med tanke på bevarandet av sakkunskapen eftersom de förslag till arbetskraftspolitiska utlåtanden som framläggs kommissionerna nu förtiden bereds som tjänsteuppdrag vid arbetskraftsbyråerna.

Ett alternativ när det gäller skötseln av nämnda uppgifter skulle vara att uppgifterna överförs till Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna. Huvudparten av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmåner är dock sådana att de inbegriper prövning som förutsätter kännedom om arbetskraftspolitiken och de kan anses utgöra ett väsentligt led i verkställandet av arbetskraftspolitiken varför det är mer naturligt att arbets- och näringsbyrån ska besluta om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av förmåner.

Bedömningen av vissa förutsättningar för erhållande av förmåner som enligt den gällande lagstiftningen hör till arbetskraftskommissionernas behörighet inbegriper dock inte någon arbetskraftspolitisk prövning. T.ex. kontrollen över fullgörandet av skyldigheten att vara i arbete i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa kan karakteriseras närmast som teknisk övervakning av att arbetssökanden är i arbete och deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder. Dylika uppgifter skulle kunna överföras på den som betalar ut arbetslöshetsförmåner. Om detta avläts vid behov en separat regeringsproposition.

3.3 De viktigaste förslagen

Det föreslås att arbets- och näringsbyråernas arbetskraftskommissioners betydelse som strategiska aktörer stärks genom att ansvaret för arbetskraftspolitiska utlåtanden om förutsättningarna för enskilda arbetssökande att erhålla arbetslöshetsförmåner överförs på arbets- och näringsbyråerna och att kommissionerna ges en större roll i tryggheten av tillgången på arbetskraft och förbättrandet av sysselsättningen. Eftersom kommissionen ska få nya uppgifter föreslås att namnet på arbetskraftskommissionen ändras till kommissionen för främjande av sysselsättningen

(sysselsättningskommissionen). Kommissionen ska utgöra en sakkunniggrupp som sammanträder regelbundet (minst en gång i kvartalet).

Sysselsättningskommissionens uppgiftsområde föreslås sammanfalla med arbets- och näringsbyråns verksamhetsområde. Förutom frågor som gäller tillgången på arbetskraft och förbättrande av sysselsättningen föreslås sysselsättningskommissionens uppgifter omfatta handläggningen av frågor som rör verkställandet av den offentliga arbetskraftsservicen, invandras integration och företags-tjänster. Sysselsättningskommissionen ska följa och förutse förändringar på arbetsmarknaden inom arbets- och näringsbyråns verksamhetsområde och planera åtgärder som är nödvändiga med tanke på hanteringen av förändringarna. De ändringar som ska studeras omfattar både situationer där arbetskraften behöver minskas och situationer där det behövs mer arbetskraft. Sysselsättningskommissionen ska dessutom följa och bedöma hur arbetskraftspolitiken verkställs. Arbets- och näringsbyrån ska få respons från kommissionen om hur verkställandet av arbetskraftspolitiken har lyckats och om det finns behov att utveckla det.

För att de parter som är med i sysselsättningskommissionen ska ha en faktisk möjlighet att följa och bedöma verkställandet av den offentliga arbetskraftsservicen, bör kommissionen behandla åtminstone frågor som rör dimensioneringen av sysselsättningsanslag och planen för användning av dem, de resultatmål som fastställts för arbets- och näringsbyråns verksamhet och uppgifterna om hur bra målen nåtts samt andra uppgifter som gäller verksamhetens effekt och kvalitet.

I sitt arbete för att förutse förändringar på arbetsmarknaden ska sysselsättningskommissionen utnyttja den information om sysselsättningen och näringspolitiken som det regionala prognostiseringsnätverket och de parter som är representerade i sysselsättningskommissionen har producerat. Att förutse förändringar skulle inte innebära att man förutser t.ex. utbildningsbehov på det sätt som ankommer på de kommissioner för förutsägelse av behovet av och anskaffning av arbetskraft som finns i anslutning till TE-centralerna.

Det är närmast fråga om att sammanställa information som fås från olika håll.

Kommissionen ska enligt förslaget ha till uppgift att komma överens om åtgärder med hjälp av vilka det skulle gå att hantera de förändringar som sker på arbetsmarknaden på bättre sätt än tidigare. Förändringarna kan gälla såväl en ökande efterfrågan på arbetskraft som en minskande efterfrågan på arbetskraft. Utgående från framtidsutsikterna i fråga om branschstrukturen och branscherna inom arbets- och näringsbyråns verksamhetsområde skulle det vara möjligt att göra en riskanalys och på basis av denna förbereda sig för förändringar. Denna beredskap skulle göra det möjligt att vidta konkreta åtgärder snabbare än annars.

Det föreslås att arbetskraftskommissionernas, dvs. de blivande sysselsättningskommissionernas, uppgifter som består av avgivandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden om enskilda personers rätt till arbetslöshetsförmåner ska överföras till arbets- och näringsbyråerna.

Som en del av sin uppgift som består i att följa och utvärdera verkställandet av arbetskraftspolitiken ska arbetskraftskommissionerna följa arbets- och näringsbyråns utlåtandep Praxis. Sysselsättningskommissionen ska ha till uppgift att ta ställning till besvär som anförts av en som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 kap. 8, 9, 12 eller 21 § eller 8 kap. 2 eller 4 a § som gäller förvägrande av arbetslöshetsförmån tills vidare, fastställande av tidsperiod utan ersättning eller åläggande av skyldighet att vara i arbete och det är fråga om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat sitt arbete eller av eget vållande blivit uppsagd från arbetet. I praktiken ska sysselsättningskommissionen behandla ärendet efter det att arbets- och näringsbyrån inkommit med sitt bemötande med anledning av besvären. Efter detta ges arbets- och näringsbyrån ännu vid behov en möjlighet till själv rättelse av det arbetskraftspolitiska utlåtandet.

Utöver det som sagts ovan ska kommissionen, särskilt i initialskedet, följa arbets- och näringsbyråernas utlåtandep Praxis speciellt i fråga om arbetskraftspolitiska utlåtanden i

ärenden som föreslås bli överförda från arbetskraftskommissionerna till arbets- och näringsbyråerna. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid utlåtanden som gäller fall där arbetssökanden vägrat att ta emot arbete och fall där arbetstagaren på eget bevåg lämnat sitt arbete. Uppföljningen ska ske på basis av det material som beretts av TE-byrån. Materialet ska innehålla information om olika typer av utlåtanden (antalet utlåtanden och motiveringar, men inga uppgifter som avslöjar personers identitet), besvär i ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa samt om de beslut som fattats med anledning av besvaren. En byrås utlåtandepraxis skulle kunna jämföras med utlåtandepraxisen hos andra arbets- och näringsbyråer inom samma TE-centrals verksamhetsområde och också med statistiken från hela landet. Sysselsättningskommissionen skulle dessutom vid behov kunna begära tilläggsuppgifter av byrån om de utlåtanden som den givit.

Regeringen har avlåtit till Riksdagen en proposition med förslag till lag om arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer (RP 55/2008 rd). Genom lagförslaget ska namnet på arbetskrafts- och näringscentraler ändras till arbets- och näringscentraler. På motsvarande sätt ska namnet på arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer. De namnändringar som föreslagits i ovan nämnda regeringsproposition har beaktats i denna proposition.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

De kostnader som arbetskraftskommissionernas sammanträden år 2007 medförde uppgick till ca 645 000 euro. Siffran inbegriper närmast kommissionsmedlemmarnas sammanträdesarvoden och resekostnader men i den ingår inte kostnader för beredning av mötena. Siffran är en riktgivande uppskattning eftersom exakta uppgifter för år 2007 går att få fram endast när det gäller kostnaderna för 57 kommissioner (427 000 euro). De totala kostnaderna har beräknats så att de motsvarar ca 90 kommissioners kostnader.

Att besluten om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för enskilda personer att få arbetslöshetsförmåner ska överföras till arbets- och näringsbyråerna medför inte några direkta kostnader. Detta beror på att de förslag i dessa ärenden som ska föreläggas arbetskraftskommissionerna också hittills har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetskraftsbyråerna. Om arbetskraftskommissionernas uppgifter ändrades på det föreslagna sättet skulle kommissionerna i normala situationer inte ha något behov att sammanträda lika ofta som numera varvid kostnaderna för mötesarrangemangen skulle minska.

Om intensifieringen av samarbetet mellan olika parter resulterar i en bättre hantering av förändringarna och därigenom i ett snabbare inträde på arbetsmarknaden, kommer de kostnader som arbetslösheten medför att minska. Teoretiska beräkningar om effekterna kan presenteras. När antalet nya arbetslöshetsperioder som inleddes under den ettårsperiod som löpte ut i juni 2008 uppgick till 799 500, innebär en förkortning av arbetslöshetsperioden med en vecka med nuvarande volymer en sänkning av arbetslöshetsnivån med ca 15 400 personer från genomsnittsnivån (i reserven). När man dessutom beaktar de direkta kostnader som medförs för staten av utkomstskyddet för arbetslösa på arbetsmarknadsstöds-/grundskyddsnivån innebär detta en minskning av statens kostnader med ca 100 miljoner euro. Om förkortningen av arbetslöshetsperioden gäller dem som får inkomstrelaterad dagpenning blir besparingen för staten lika stor men ytterligare besparingar görs särskilt i fråga om arbetsgivarnas finansieringsandel och i mindre utsträckning på arbetstagarnas andel.

Om man antar att det skulle vara möjligt att nå en helt optimal situation där följden av en veckas förkortning av arbetslöshetsperioden skulle vara att man arbetar en vecka längre, skulle detta (med en lön på ca 2 600 €/mån + lönebikostnaderna dvs. ca 3 250 €/mån) innebära en ökning av produktionens värde med ca 600 miljoner euro.

Motsvarande beräkningar kan göras i fråga om effektiviteten hos anpassningen av efterfrågan på arbetskraft efter utbudet av arbetskraft. Om de lediga platser som anmälts hos den offentliga arbetsförmedlingen år 2007

(563 700 st.) skulle ha tillsatts i genomsnitt en dag snabbare, skulle sysselsättningen ha ökat i genomsnitt med 1 540 personer. Beräknat utgående från den genomsnittliga arbetskraftskostnaden skulle produktionens värde ha ökat med 60 miljoner euro tack vare denna effektivisering som rörde sig endast om en dag.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

I propositionen föreslås att arbetskraftspolitiska utlåtanden till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten om enskilda personers rätt till arbetslöshetsförmåner eller altheringsersättning ska ges av arbets- och näringsbyråerna medan den gällande lagen föreskriver att utlåtanden delvis ges av arbetskraftskommissionen. I praktiken skulle detta innebära att tjänstemännen vid arbets- och näringsbyråerna i fortsättningen ska avge utlåtanden i stället för att bereda dem.

I och med att arbets- och näringsbyråerna blir större ges det en möjlighet till omorganisering av uppgifterna. För att arbets- och näringsbyråernas sakkunskap i de ärenden som kommissionerna numera behandlar ska kunna bevaras, ska arbetsuppgifterna kring organiseringen av utkomstskyddet för arbetslösa ordnas så att till byrån utnämns tjänstemän med utkomstskyddet för arbetslösa som specialkompetensområde.

Koncentrering av uppgifterna till tjänstemän med specialkunskap på området skulle göra det möjligt att säkerställa att tjänstemännen har tillräcklig sakkännedom och att tolkningarna av fall som liknar varandra blir enhetliga. Samtidigt skulle kundbetjäningen och handläggningen av ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa åtminstone delvis kunna skiljas åt. Detta skulle bidra till att förtroliga relationer till kunderna kan upprätthållas trots eventuella beslut om att arbetssökandena förlorar en arbetslöshetsförmån. Också den riksomfattande telefonservicen Rådgivning om utkomstskydd för arbetslösa skulle kunna utnyttjas när det gäller att ge ytterligare upplysningar om de arbetskraftspolitiska utlåtanden som har givits.

I samband med beredningen av reformen har arbetskraftsbyråerna inför arbets- och näringsministeriet uttryckt sin oro över per-

sonalens arbetsskydd om arbets- och näringsbyråerna börjar ge arbetskraftspolitiska utlåtanden i ärenden som tidigare fallit inom arbetskraftskommissionens behörighet. Från arbetskraftsbyråernas kundtjänst har det år 2007 till arbetsministeriet rapporterats om sammanlagt 101 situationer där våld och hot förekommit (7 st. skriftliga hotelser, 32 hotelser per telefon, 53 fall av aggressivt/hotfullt beteende och 9 våldssituationer). År 2006 uppgick antalet motsvarande fall till 75. Utbildning kan vid behov ordnas för de anställda vid arbets- och näringsbyråerna för att dessa ska lära sig att hantera hotfulla situationer i samband med betjäningen av kunder. Differentieringen av arbetsuppgifterna och utnyttjandet av telefonservicen enligt ovan skulle också för sin del kunna förebygga uppkomsten av hotfulla situationer.

Antalet situationer där våld och hot förekommer och de orsaker som leder till dessa borde dock följas och åtgärder vidtas vid behov för att förebygga sådana.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Genom offentlig arbetskraftsservice upprätthålls och främjas balansen mellan efterfrågan på och utbudet av arbetskraft på arbetsmarknaden, tryggas tillgången på arbetskraft, bekämpas arbetslösheten samt ordnas arbete för dem som söker arbete. Målet är att de som anmält sig som arbetslösa arbetssökande snabbt kan sysselsättas. Om intensifieringen av samarbetet mellan olika parter resulterar i en bättre hantering av förändringarna och därigenom till ett snabbare inträde på arbetsmarknaden, kommer målen för den offentliga arbetskraftsservicen att nås i högre grad än i dag vilket å sin sida kommer att minska de kostnader som arbetslösheten medför.

I propositionen föreslås inga ändringar i förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner eller altheringsersättning utan det är fråga om ändringar i myndigheternas uppgifter. Också möjligheten att söka ändring i ett beslut som på basis av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande fattats av den som betalar ut arbetslöshetsförmåner eller altheringsersättning ska bibehållas.

5 Beredningen av propositionen

Efter att centralorganisationerna på arbetsmarknaden inkommit med sitt gemensamma ställningstagande i frågan om att Arbetskraftskommissionernas uppgifter ska ses över kallade arbets- och näringsministeriet våren 2008 samman en arbetsgrupp för beredning av ärendet. Arbetsgruppen var sammansatt av företrädare för Akava, Näringslivets centralförbund EK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation rf (FFC), Finlands Kommunförbund, Företagarna i Finland och Tjänstemannacentralorganisationen rf (FTFC). Denna proposition baserar sig på arbetsgruppen enhälliga beredning.

För att få reda på vad Arbetskraftsbyråerna anser om saken skickade arbets- och när-

ingsministeriet en enkät till Arbetskraftsbyråerna våren 2008. Arbetskraftsbyråerna bereddes dessutom tillfälle att yttra sig över det utkast till rapport som utarbetats på basis av det gjorda arbetet sommaren 2008. Arbets- och näringsförvaltningens personalförbund ANPF rf har inkommit med ett skriftligt uttalande i ärendet. Arbetskraftsbyråernas åsikter har utretts också genom att man hört direktörerna för Salo och Vanda Arbetskraftsbyråer samt den branschchef som är ordförande i Arbetskraftskommissionen vid Helsingfors Arbetskraftsbyrå.

Arbetsgruppen har i mån av möjlighet försökt beakta ovan nämnda parter synpunkter i sitt arbete.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om offentlig Arbetskraftsservice

11 kap. Samarbete i anslutning till verkställigheten

2 §. Samarbete mellan Arbetskraftsmyndigheterna, Arbetsmarknadsorganisationerna och övriga intressegrupper. I paragrafen föreslås en teknisk ändring med anledning av att Arbetskraftsbyråerna ändras till Arbets- och näringsbyråer och att Arbetskraftskommissionerna enligt denna proposition ska omvandlas till kommissioner för främjande av sysselsättningen (sysselsättningskommissioner).

3 §. Arbetskraftskommission. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras till tillsättande av kommissionen för främjande av sysselsättningen och kommissionens uppgifter.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska Arbets- och näringscentralen för tre år i sänder tillsätta en kommission för främjande av sysselsättningen vars uppgift är att följa och förutse förändringar på Arbetsmarknaden samt att planera och på förhand överenskomma åtgärder som är nödvändiga med tanke på hanteringen av förändringarna. Det kan t.ex.

handla om tryggnad av tillgången på Arbetskraft och utvecklande av kunnandet samt åtgärder genom vilka man gör sig beredd för behovet av Arbetskraftsminskningar. I uppsägningssituationer skulle förutseendet och hanteringen av förändringar utgöra ett led i utvecklandet av handlingsmodellen för omställningsskydd.

Sysselsättningskommissionen ska vidare följa hur den offentliga Arbetskraftsservicen verkställs samt vid behov göra framställningar om hur den kan förbättras. Uppföljnings- och bedömningsuppgiften förutsätter att kommissionen behandlar frågor som är centrala med tanke på verkställigheten av Arbetskraftspolitiken. Till sådana hör bland annat frågor i anslutning till sysselsättningsanslagen, uppföljning av hur de mål som uppställts för Arbets- och näringsbyrån uppnås samt uppföljning av verksamhetens effekt och kvalitet. Uppföljningen av den offentliga Arbetskraftsservicen ska ske utgående från statistik, kundrespons och andra till buds stående uppgifter.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs att direktören för Arbets- och näringsbyrån ska var Sysselsättningskommissionens ordförande. Detta skulle vara nödvändigt med tanke på de uppgifter i anslutning till verkställigheten av Arbetskraftspolitiken som sysselsättnings-

kommissionen föreslås ha. De övriga medlemmarna i sysselsättningskommissionen, vilka skulle vara högst nio till antalet, och deras personliga suppleanter ska utses av arbets- och näringscentralen. Tre av medlemmarna och deras suppleanter ska utses på förslag av organisationer som företräder arbetsgivare och företagare och tre medlemmar och deras suppleanter på förslag av organisationer som företräder arbetstagare. En medlem och dennas suppleant ska utses på förslag av kommunerna inom området. Dessutom kan högst två ytterligare medlemmar i sysselsättningskommissionen och deras suppleanter utses på förslag av arbets- och näringsbyrån. Dessa ska företräda övriga centrala aktörer inom området, till exempel näringsbolag eller utbildningsorganisationer. Sekreteraren ska förordnas av arbets- och näringsbyrån. I praktiken skulle en tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån fungera som sekreterare.

Enligt den bestämmelse som föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har sysselsättningskommissionen till uppgift bl.a. att ta ställning till besvär som anförts av en som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 kap. 8, 9, 12 eller 21 § eller 8 kap. 2 eller 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som handlar om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat arbetet eller av eget vållande blivit uppsagd från arbetet.

Eftersom sysselsättningskommissionen borde ge sitt ställningstagande i frågan om besvär som sökanden av förmån har anfört ganska snabbt, innebär det att kommissionen som bildats med tanke på andra uppgifter skulle sammanträda alltför sällan ur denna synvinkel. Av denna anledning föreslås att sysselsättningskommissionen vid behandling av besvärssärenden ska fungera som en sektion som utöver kommissionsordföranden, som företräder arbetskraftsmyndigheterna, eller vice ordföranden består av en medlem som företräder arbetsgivarna och en medlem som företräder arbetstagarna. De medlemmar som företräder arbetsgivare respektive arbetstagare ska bytas ut enligt ett system som arbetslivsorganisationerna kommer överens om. I 3 mom. föreslås dessutom be-

stämmelser om förfarandet för beslutsfattande i sysselsättningskommissionens sektion. Den förstärkta sysselsättningskommissionen ska inte fatta några sådana beslut att det till denna del skulle vara nödvändigt att föreskriva särskilt om förfarandet för beslutsfattande.

I situationer där tjänstemännen vid en arbets- och näringsbyrå är jäviga att behandla ett ärende i sysselsättningskommissionens sektion, ska ärendet behandlas av den sysselsättningskommission vid en annan arbets- och näringsbyrå som på förhand bestämts av arbets- och näringscentralen.

I 4 mom. föreslås vidare att närmare bestämmelser om sysselsättningskommissionens uppgifter enligt 1 mom., om sammanträdesarvodena och om ersättande av de kostnader som medförs för medlemmarna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås inte att medlemmarna i sysselsättningskommissionen ska utses på det sätt som avses i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986). Bestämmelsen är onödig eftersom 4 a § i den gällande lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män föreskriver att i statliga kommittéer, delegationer och andra motsvarande statliga organ ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte särskilda skäl talar för något annat. Myndigheter och alla parter som ombeds utse kandidater till organ av detta slag, ska i mån av möjlighet föreslå både en man och en kvinna för varje medlemspost.

1.2 Lag om utkomstskydd för arbetslösa

1 kap. Allmänna bestämmelser

4 §. Verkställighet av lagen. Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om enskilda personers rätt till arbetslöshetsförmåner, föreslås att omnämmandet om arbetskraftskommissionen stryks ur 3 mom. I paragrafen föreslås dessutom en teknisk ändring på grund av att arbetskrafts- och näringscentraler ändras till arbets- och näringscentraler samt att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer.

Enligt den gällande lagen har arbetsministeriet utsett en tjänsteman vid varje arbetskrafts- och näringscentral till utkomstskyddsombud. Eftersom utnämningen av utkomstskyddsombud kan betraktas som en åtgärd som tillhör den interna arbetsfördelningen inom ett ämbetsverk föreslås att utkomstskyddsombudet ska utses av arbets- och näringscentralen.

För att skötseln av utkomstskyddsombudets uppgifter ska kunna säkerställas också när den tjänsteman som utsetts till uppgiften är jävig föreslås att arbets- och näringscentralen utser en ställföreträdare för utkomstskyddsombudet. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan ställföreträdare vara också till exempel arbets- och näringsbyråns direktör eller chefen för enheten för utkomstskydd för arbetslösa. Avsikten är att ställföreträdare ska förordnas till uppgiften på en bestämd tid eftersom det på detta sätt skulle gå att säkerställa tillräckligt kunnande i fråga om skötsel av uppgiften. Utkomstskyddsombudets ställföreträdare ska enligt förslaget ha samma befogenheter som utkomstskyddsombudet.

Med beaktande av vad som i 27 § i förvaltningslagen (434/2002) föreskrivs om jäv ska en tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån som eventuellt fungerar som ställföreträdare för utkomstskyddsombudet inte utöva tillsyn över lagenligheten och enhetligheten hos förfarandet med arbetskraftspolitiska utlåtanden i fråga om den arbets- och näringsbyrå vid vilken han eller hon är anställd.

9 §. Pendlingsregion. I 2 mom. föreslås en teknisk ändring på grund av att arbetskraftskommissionen enligt förslaget ska ändras till kommissionen för främjande av sysselsättningen (sysselsättningskommission) och att arbetsministeriet har upphört med sin verksamhet och ett arbets- och näringsministerium har grundats. Arbets- och näringsministeriet ska bereda en förordning om pendlingsregionerna i samarbete med sysselsättningskommissionerna.

10 kap. Bestämmelser om utbildningsdagpenning

10 §. Arbetskraftsbyråns skyldighet att lämna uppgifter. I paragrafen föreslås en teknisk ändring på grund av att arbetskraftsby-

råer ändras till arbets- och näringsbyråer. Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska avge arbetskraftspolitiska utlåtanden om enskilda arbetssökandens rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd, skulle det vara ändamålsenligt att sysselsättningskommissionerna avstår från motsvarande uppgift också när det gäller utbildningsdagpenning.

11 kap. Bestämmelser om verkställighet

2 §. Skyldighet att lämna uppgifter. I paragrafen föreslås tekniska justeringar på grund av att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer. Det föreslås dessutom att omnämmandet om arbetskraftskommissionen stryks ur paragrafen eftersom arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt förslaget alltid ska utfärdas av arbets- och näringsbyrån.

4 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. I 1 och 3 mom. föreslås en teknisk justering på grund av att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer. Det föreslås dessutom att omnämmandena om arbetskraftskommissionen stryks eftersom arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt förslaget alltid ska utfärdas av arbets- och näringsbyrån.

I det föreslagna 5 mom. föreskrivs att sysselsättningskommissionen ska ha till uppgift att följa arbets- och näringsbyråns utlåtandepraxis och stödja byrån vid bedömningen av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa. Arbetskraftskommissionerna har också nuförtiden enligt statsrådets förordning om arbetskraftspolitiska förutsättningar för arbetslöshetsförmåner till uppgift att följa arbetskraftsbyråns utlåtandepraxis.

Den föreslagna uppgiften att följa utlåtandepraxisen skulle innebära t.ex. att sysselsättningskommissionen skulle ha rätt att regelbundet få en rapport av arbets- och näringsbyrån om de arbetskraftspolitiska utlåtanden som har getts, men utan de personuppgifter som avslöjar vilken arbetssökande det är fråga om. Efter att ha bedömt ärendet skulle sysselsättningskommissionen kunna begära ytterligare utredning av arbets- och näringsbyrån om de omständigheter som den avser avvika från den regionala och nationella praxisen och utgående från detta styra ar-

bets- och näringsbyråns utlåtan depraxis. Sysselsättningskommissionens ställningstaganden föreslås inte vara bindande för arbets- och näringsbyrån. Sysselsättningskommissionen skulle också annars i den utsträckning som den önskar ha en möjlighet att sätta sig in i de arbetskraftspolitiska utlåtan som arbets- och näringsbyrån har gett, dock inte så att sysselsättningskommissionen skulle känna till arbetstagarens identitet eller ha tillgång till andra sådana uppgifter med hjälp av vilka sökanden skulle kunna identifieras. Det föreslagna uppdraget skulle för sin del säkerställa att arbetssökandena behandlas lika.

Sysselsättningskommissionen ska dessutom ha till uppgift att ta ställning till besvär som anförts av en som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 kap. 8, 9, 12 eller 21 § eller 8 kap. 2 eller 4 a § som gäller förvägrande av arbetslöshetsförmån tills vidare, fastställande av tidsperiod utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete och det är fråga om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat arbetet eller av eget vållande blivit uppsagd från arbetet. Som vägran att ta emot arbete betraktas enligt 2 kap. 13 § 2 mom. också en situation där en arbetssökande genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett arbetsavtal inte har kommit till stånd.

I praktiken ska sysselsättningskommissionen behandla ärendet efter det att arbets- och näringsbyrån inkommit med sitt bemötande med anledning av besvären. Efter detta ges arbets- och näringsbyrån ännu vid behov en möjlighet till själv rättelse av det arbetskraftspolitiska utlåtan. Eftersom avsikten är bl.a. att säkerställa lika behandling av arbetssökandena föreslås inte motsvarande förfarande bli tillämpat i sådana situationer där besväranden är ett utkomstskyddsombud. Arbets- och näringsbyrån kan också i sådana situationer dock informera sysselsättningskommissionen om ärendet men utan sådana uppgifter med hjälp av vilka sökanden skulle kunna identifieras.

Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtan, föreslås att om-

nämmandet om att bestämmelser om uppgiftsfördelningen mellan arbetskraftsbyrån och arbetskraftskommissionen utfärdas genom förordning av statsrådet ska strykas ur 5 mom.

12 kap. Sökande av ändring

1 §. Rätt att söka ändring. Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtan om enskilda personers rätt till arbetslöshetsförmåner, föreslås att omnämmandet om arbetskraftskommissionen stryks ur 5 mom. I paragrafen föreslås dessutom en teknisk ändring på grund av att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer.

9 §. Fördelning av rättegångskostnader. Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtan om enskilda personers rätt till arbetslöshetsförmåner, föreslås att omnämmandet om arbetskraftskommissionen stryks ur paragrafen. I paragrafen föreslås dessutom en teknisk ändring på grund av att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer.

13 kap. Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §. Rätt att erhålla uppgifter. I paragrafen föreslås tekniska ändringar på grund av att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer.

I 1 mom. i den gällande paragrafen ingår bestämmelser om bl.a. arbetskraftsbyråernas och arbetskraftskommissionernas rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter av olika parter få sådana uppgifter som behövs för att avgöra ett ärende som behandlas. Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtan om enskilda arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmåner, föreslås att de uppgifter som behövs alltid inhämtas av arbets- och näringsbyrån och att omnämmandet om arbetskraftskommissionen stryks.

Det föreslås att omnämmandet om arbetskraftskommissionen stryks ur 2 mom. eftersom arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt förslaget alltid ska ges av arbets- och näringsbyrån. I 2 mom. föreslås dessutom en teknisk ändring med anledning av upphävandet av lagen om internering av farliga återfallsförbrytare (317/1953).

3 §. Utlämnande av uppgifter. I 1 mom. föreslås en teknisk ändring på grund av att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer.

Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtanden, föreslås att omnämmandet om att Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till arbetskraftskommissionerna ska strykas ur paragrafen. De som betalar ut förmåner ska också fortsättningsvis ha rätt att lämna ut uppgifter till arbets- och näringsbyrån.

Enligt den föreslagna 11 kap. 4 § ska sysselsättningskommissionen i vissa situationer ta ställning till besvär som anförts av en som ansöker om en arbetslöshetsförmån. Av denna anledning föreslås i 1 mom. bestämmelser om arbets- och näringsbyråns rätt att lämna sysselsättningskommissionen de uppgifter som är nödvändiga med tanke på skötseln av denna uppgift.

9 §. Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande. Eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtanden, föreslås att omnämmandet om att utkomstskyddsombudet utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har rätt att av arbetskraftskommissionen få uppgifter om arbetskraftspolitiska utlåtanden i den omfattning ombudets uppgifter det kräver ska strykas ur 1 mom.

I 2 mom. föreskrivs om utkomstskyddsombudets rätt att vara närvarande och yttra sig vid arbetskraftskommissionens möten. I bestämmelsen föreslås en teknisk justering på grund av att arbetskraftskommissionen ska ändras till sysselsättningskommissionen. Be-

stämmelsen föreslås inte bli upphävd eftersom det på grund av de uppgifter som enligt 11 kap. 4 § 5 mom. föreslås för sysselsättningskommissionen skulle vara viktigt att utkomstskyddsombudets rätt att närvara och yttra sig vid kommissionens möten kvarstår, men i en begränsad utsträckning så att rätten gäller endast behandling av ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa.

1.3 Lag om alterneringsledighet

17 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. Det föreslås att omnämmandet om arbetskraftskommissionen stryks ur 1 mom. eftersom sysselsättningskommissionerna enligt förslaget inte längre ska ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om enskilda arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmåner, varför det skulle vara ändamålsenligt att kommissionerna avstår från motsvarande uppdrag också när det gäller alterneringsersättning.

I paragrafen föreslås samtidigt en teknisk ändring på grund av att arbetskraftsbyråer ändras till arbets- och näringsbyråer.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Avsikten är att närmare föreskrifter om sysselsättningskommissionens uppgifter ska meddelas i statsrådets förordning om verkställighet av offentlig arbetskraftsservice (1347/2002). Enligt den planerade bestämmelsen ska sysselsättningskommissionen ha till uppgift att komma överens om åtgärdsmodeller med hjälp av vilka förändringar på arbetsmarknaden skulle kunna hanteras. Enligt förslaget ska sysselsättningskommissionen vidare behandla frågor i anslutning till sysselsättningsanslagen, följa hur de mål som satts för arbets- och näringsbyrån nås och bedöma verksamhetens effekt och kvalitet.

I den ovan nämnda förordningen ska ingå även bestämmelser om de arvoden och reseersättningar som ska betalas till sysselsättningskommissionens ordförande och övriga medlemmar samt till vice ordföranden, suppleanterna, sakkunniga och sekreteraren.

Lagförslaget förutsätter dessutom att ändringar görs i statsrådets förordning om arbetskraftspolitiska förutsättningar för arbetslöshetsförmåner och i arbetsministeriets förordning om givande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om ärenden som antecknas i utlåtandet.

3 Ikraftträdande

Det föreslås att lagförslagen ska träda i kraft den 1 januari 2009.

4 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Riksdagens grundlagsutskott har i ett utlåtande som det avgett i samband med att lagen om utkomstskydd för arbetslösa stiftades (GrUU 46/2002 rd) ansett det faktum att in-

tresserepresentationen är så pass utbredd i olika instanser vara problematiskt med tanke på skyddet av individens grundläggande fri- och rättigheter. Enligt denna proposition skulle intresserepresentationens inverkan på besluten om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmåner minska eftersom arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt förslaget ska avges av arbets- och näringsbyråerna.

I propositionen föreslås inga ändringar i den gällande lagstiftningen vad gäller förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner och inte heller några andra ändringar som skulle göra att propositionen inte skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av 11 kap. 2 och 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 11 kap. 2 § 2 mom. och 3 § som följer:

11 kap.

**Samarbete i anslutning till verkställighe-
ten**

2 §

*Samarbete mellan arbetskraftsmyndigheter-
na, arbetsmarknadsorganisationerna och öv-
riga intressegrupper*

—————
För det lokala samarbetet finns i anslutning
till varje arbets- och näringsbyrå en kommis-
sion för främjande av sysselsättningen (sys-
selsättningskommission).

3 §

*Tillsättande av kommissionen för främjande
av sysselsättningen och kommissionens upp-
gifter*

Arbets- och näringscentralen tillsätter för
tre år i sänder en sysselsättningskommission
vars uppgift är att följa och förutse föränd-
ringar på arbetsmarknaden samt att planera
åtgärder som behövs med anledning av för-
ändringarna och på detta sätt främja tryggan-
det av tillgången på arbetskraft och förbättr-
ing av sysselsättningen. Sysselsättnings-
kommissionen ska dessutom följa hur den of-
fentliga arbetskraftsservicen verkställs samt
att vid behov göra framställningar om hur
den kan förbättras.

Sysselsättningskommissionens ordförande
är direktören för arbets- och näringsbyrån.
Till vice ordförande utses högst två andra
tjänstemän vid arbets- och näringsbyrån. Till
sysselsättningskommissionen utses högst nio
andra medlemmar och en personlig suppleant
för var och en av dem. Sex medlemmar, av
vilka hälften företräder arbetsgivare och före-
tagare och hälften arbetstagare, samt deras
personliga suppleanter utses på framställning
av de viktigaste arbetslivsorganisationerna
och en medlem och en suppleant för denne
på förslag av kommunerna inom området.
Högst två medlemmar som företräder andra
centrala aktörer inom området samt deras
suppleanter utses på förslag av arbets- och
näringsbyrån. Sysselsättningskommissionen
har dessutom en sekreterare som utses av ar-
bets- och näringsbyrån. Sysselsättningskom-
missionen kan anlita sakkunniga.

Om sysselsättningskommissionens uppgif-
ter i anslutning till de arbetskraftspolitiska
förutsättningarna för arbetslöshetsförmåner
föreskrivs i lagen om utkomstskydd för ar-
betslösa (1290/2002). När sysselsättnings-
kommissionen behandlar ärenden som avses
i första meningen i 11 kap. 4 § 5 mom. i la-
gen om utkomstskydd för arbetslösa fungerar
kommissionen som en sektion. Till sektionen
hör förutom sysselsättningskommissionens
ordförande eller vice ordförande dessutom en
medlem som företräder arbetsgivarna och en
medlem som företräder arbetstagarna. Sek-
tionen är beslutför när ordföranden eller vice
ordföranden och de övriga medlemmarna är
närvarande. Sektionens standpunkt blir den

åsikt som majoriteten av medlemmarna omfattar. Om sektionens ordförande och vice ordförande är jäviga att behandla ett ärende, överförs ärendet till sysselsättningskommissionen vid en annan arbets- och näringsbyrå som förordnas av arbets- och näringscentralen.

Närmare bestämmelser om sysselsättningskommissionens uppgifter enligt 1 mom. samt

om sammanträdesarvoden och ersättande av kostnader utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 4 § 3 mom. och 9 § 2 mom., 10 kap. 10 §, 11 kap. 2 § 2 mom. och 4 § 1, 3 och 5 mom., 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § samt 13 kap. 1 § 1 och 2 mom., 3 § 1 mom. och 9 §,

av dem 10 kap. 10 § sådan den lyder i lag 1180/2005, 11 kap. 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1217/2005 och 3 mom. i lag 1330/2004 samt 12 kap. 9 § och 13 kap. 9 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1089/2006, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Verkställighet av lagen

Arbets- och näringsbyrån ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. 4 § om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. En av arbets- och näringscentralen utsedd tjänsteman vid varje arbets- och näringscentral (*utkomstskyddsombud*) övervakar inom sitt verksamhetsområde att utlåtandep Praxis är lagenlig och enhetlig. Arbets- och näringscentralen förordnar dessutom inom sitt verksamhetsområde en ställföreträdare för utkomstskyddsombudet. På utkomstskyddsombudets ställföreträdare tillämpas vad som annanstans i denna lag föreskrivs om utkomstskyddsombud.

9 §

Pendlingsregion

Pendlingsregionerna definieras genom förordning av arbets- och näringsministeriet i samarbete med de kommissioner för främ-

jande av sysselsättningen (sysselsättningskommission) som avses i 11 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

10 kap.

Bestämmelser om utbildningsdagpenning

10 §

Arbets- och näringsbyråns skyldighet att lämna uppgifter

Arbets- och näringsbyrån ska lämna den som betalar ut utbildningsdagpenningen upplysningar om dem som inlett utbildning enligt 4 § och om dem som är arbetslösa arbetsökande när utbildningen inleds, om de förutsättningar som bestäms i 2 kap. 2, 4 och 5 § samt om att utbildningen ingår i en sysselsättningsplan.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån skall på det sätt som arbets- och näringsbyrån bestämmer för arbets- och när-

ingsbyrån förete de utredningar som förutsetts enligt arbets- och näringsbyråns utlåtande och som berör honom eller henne personligen.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som anges i 2 kap. och 7 kap. 3–5 och 7 §, 8 kap. och 9 kap. 7 § 2 mom. i denna lag samt i 5 a kap. 2 § 1–3 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice. I det arbetskraftspolitiska utlåtandet ska konstateras att en sysselsättningsplan utarbetats, tidpunkten då sysselsättningsplanen tas i bruk, att en åtgärd ingår i sysselsättningsplanen samt andra omständigheter som är nödvändiga för att tillägg för en sysselsättningsplan ska kunna betalas.

I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder ger arbets- och näringsbyrån på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3–7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.

Sysselsättningskommissionen tar ställning till besvär som anförts av de som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån på det sätt som avses i 2 mom. har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 kap. 8, 9, 12 eller 21 § eller 8 kap. 2 eller 4 a § och där det är fråga om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat arbetet eller av eget vållande blivit avskedad från arbetet. Sysselsättningskommissionen har dessutom till uppgift att följa arbets- och näringsbyråns utlåtandep Praxis och att stödja byrån vid bedömningen av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa. I lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om

en sysselsättningskommissions sammansättning, dess sektioners beslutförhet och kommissionens övriga uppgifter. Närmare bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om uppgifter som antecknas i utlåtandet kan utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

12 kap.

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i arbets- och näringsbyråns bindande utlåtande får inte sökas genom särskilt besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och försäkringsdomstolen kan ålägga arbetskraftsmyndigheten att helt eller delvis ersätta Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa för rättegångskostnaderna i ett ärende där Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 11 kap. 4 §. Arbets- och näringsbyrån ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, arbets- och näringsbyråerna, arbetslöshetskassorna, utkomstskyddsombuden samt besvärinstanser enligt

denna lag har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som behövs för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en överenskommelse om social trygghet som är bindande för Finland eller någon annan internationell rättsakt som gäller social trygghet

1) av statliga och kommunala myndigheter och andra offentliga sammanslutningar,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, samt

3) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor samt utbildningsanordnare enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice och andra läroanstalter.

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter få

1) arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av arbets- och näringsbyrån,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter; straffanstalt ska lämna uppgifterna omedelbart när en person tas in till en anstalten.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina

uppdrag till arbets- och näringsbyråerna när det är fråga om omständigheter som påverkar de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. Arbets- och näringsbyrån har på motsvarande sätt rätt att lämna sysselsättningskommissionen uppgifter för skötseln av den uppgift som avses i 11 kap. 4 § 5 mom.

9 §

Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande

Utkomstskyddsombudet har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån få uppgifter om arbetskraftspolitiska utlåtanden i den omfattning ombudets uppgifter det kräver. Utkomstskyddsombudet kan bestämma att Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassan eller besvärnämnden för utkomstskyddsärenden ska delge utkomstskyddsombudet beslut som gäller namngivna personer.

Utkomstskyddsombudet har rätt att vara närvarande och yttra sig vid sysselsättningskommissionens möten när kommissionen behandlar ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

De ärenden som faller inom arbetskraftskommissionens behörighet och som är anhängiga vid lagens ikraftträdande avgörs av arbets- och näringsbyrån.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 17 § i lagen om alterneringsledighet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om alterneringsledighet (1305/2002) 17 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 1127/2007, som följer:

17 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån lämnar ett för
Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan bindande utlåtande om de förutsättningar
för alterneringsersättning som avses i 5—8 §,
9 § 2 och 3 mom., 11 § och 14 § 1 mom. 5
punkten samt om de förutsättningar för återkrav
som avses i 19 § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
De ärenden som faller inom arbetskraftskommissionens behörighet och som är anhängiga vid lagens ikraftträdande avgörs av arbets- och näringsbyrån.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 10 oktober 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister Tarja Cronberg

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av 11 kap. 2 och 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 11 kap. 2 § 2 mom. och 3 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 kap.

11 kap.

Samarbete i anslutning till verkställigheten**Samarbete i anslutning till verkställigheten**

2 §

2 §

*Samarbete mellan arbetskraftsmyndigheterna,
arbetsmarknadsorganisationerna och övriga
intressegrupper*

*Samarbete mellan arbetskraftsmyndigheterna,
arbetsmarknadsorganisationerna och övriga
intressegrupper*

För det lokala samarbetet finns en arbetskraftskommission i anslutning till varje arbetskraftsbyrå.

För det lokala samarbetet finns *i anslutning till varje arbets- och näringsbyrå en kommission för främjande av sysselsättningen (sysselsättningskommission)*.

3 §

3 §

*Arbetskraftskommission**Tillsättande av kommissionen för främjande av sysselsättningen och kommissionens uppgifter*

Arbetskraftskommissionen skall följa hur den offentliga arbetskraftsservicen verkställs samt vid behov göra framställningar om hur den kan förbättras. Om arbetskraftskommissionens uppgifter som hänför sig till enskilda personers rätt att få lagstadgade förmåner bestäms särskilt.

Arbetskrafts- och näringscentralen utser för tre kalenderår i sänder arbetskraftskommissionens

- 1) ordförande och högst tre vice ordförande,
- 2) övriga medlemmar, minst fyra och högst åtta, och högst tre personliga suppleanter för var och en av dem,
- 3) permanenta sakkunniga.

Arbets- och näringscentralen tillsätter för tre år i sänder en sysselsättningskommission vars uppgift är att följa och förutse förändringar på arbetsmarknaden samt att planera åtgärder som behövs med anledning av förändringarna och på detta sätt främja tryggheten av tillgången på arbetskraft och förbättring av sysselsättningen. Sysselsättningskommissionen ska dessutom följa hur den offentliga arbetskraftsservicen verkställs samt att vid behov göra framställningar om hur den kan förbättras.

Sysselsättningskommissionens ordförande

Till arbetskraftskommissionen skall utses såväl kvinnor som män på det sätt som föreskrivs i 4 § 2 mom. lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986). Till ordförande och vice ordförande förordnas tjänstemän vid arbetskraftsbyrån. De övriga medlemmarna, av vilka hälften företräder arbetsgivarna och hälften arbetstagarna, samt deras suppleanter utses på förslag av de lokalt mest representativa arbetsmarknadsorganisationerna. De permanenta sakkunniga utses på gemensamt förslag av kommunerna inom arbetskraftsbyråns verksamhetsområde. Arbetskraftskommissionen har dessutom en sekreterare som förordnas av arbetskraftsbyrån.

Arbetskraftskommissionen är beslutför när ordföranden eller en vice ordförande och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Om kommissionens ordförande och vice ordförandena är jäviga att behandla ett ärende, är någon annan medlem som utsetts av arbetskrafts- och näringscentralen ordförande under ärendets behandling.

Arbetskraftskommissionens beslut blir den åsikt som majoriteten av medlemmarna omfattar. Faller rösterna lika, blir den åsikt som mötesordföranden omfattar kommissionens beslut. De permanenta sakkunniga är inte närvarande när ärenden som gäller enskilda personers rätt att få lagstadgade förmåner behandlas.

Genom förordning av statsrådet bestäms om arbetskraftskommissionens mötesarvoden och ersättning för kostnader.

är direktören för arbets- och näringsbyrån. Till vice ordförande utses högst två andra tjänstemän vid arbets- och näringsbyrån. Till sysselsättningskommissionen utses högst nio andra medlemmar och en personlig suppleant för var och en av dem. Sex medlemmar, av vilka hälften företräder arbetsgivare och företagare och hälften arbetstagare, samt deras personliga suppleanter utses på framställning av de viktigaste arbetslivsorganisationerna och en medlem och en suppleant för denne på förslag av kommunerna inom området. Högst två medlemmar som företräder andra centrala aktörer inom området samt deras suppleanter utses på förslag av arbets- och näringsbyrån. Sysselsättningskommissionen har dessutom en sekreterare som utses av arbets- och näringsbyrån. Sysselsättningskommissionen kan anlita sakkunniga.

Om sysselsättningskommissionens uppgifter i anslutning till de arbetskraftspolitiska förutseendeåtgärderna för arbetslöshetsförmåner föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). När sysselsättningskommissionen behandlar ärenden som avses i första meningen i 11 kap. 4 § 5 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa fungerar kommissionen som en sektion. Till sektionen hör förutom sysselsättningskommissionens ordförande eller vice ordförande dessutom en medlem som företräder arbetsgivarna och en medlem som företräder arbetstagarna. Sektionen är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och de övriga medlemmarna är närvarande. Sektionens ståndpunkt blir den åsikt som majoriteten av medlemmarna omfattar. Om sektionens ordförande och vice ordförande är jäviga att behandla ett ärende, överförs ärendet till sysselsättningskommissionen vid en annan arbets- och näringsbyrå som förordnas av arbets- och näringscentralen.

Närmare bestämmelser om sysselsättningskommissionens uppgifter enligt 1 mom. samt om sammanträdesarvoden och ersättning av kostnader utfärdas genom förordning av statsrådet.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*

2.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 4 § 3 mom. och 9 § 2 mom., 10 kap. 10 §, 11 kap. 2 § 2 mom. och 4 § 1, 3 och 5 mom., 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § samt 13 kap. 1 § 1 och 2 mom., 3 § 1 mom. och 9 §, av dem 10 kap. 10 § sådan den lyder i lag 1180/2005, 11 kap. 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1217/2005 och 3 mom. i lag 1330/2004 samt 12 kap. 9 § och 13 kap. 9 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1089/2006, som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Verkställighet av lagen

Arbetskraftsbyrån *eller* *arbetskraftskommissionen* ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. 4 § om de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. En av arbetsministeriet utsedd tjänsteman vid varje Arbetskrafts- och näringscentral (*utkomstskyddsombud*) övervakar inom sitt verksamhetsområde att utlåtan-
depraxis är lagenlig och enhetlig.

9 §

Pendlingsregion

Pendlingsregionerna fastställs genom förordning av arbetsministeriet utgående från Arbetskraftskommissionernas beredning.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Verkställighet av lagen

Arbets- och näringsbyrån ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. 4 § om de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner. En av *arbets- och näringscentralen* utsedd tjänsteman vid varje *arbets- och näringscentral* (*utkomstskyddsombud*) övervakar inom sitt verksamhetsområde att utlåtan-
depraxis är lagenlig och enhetlig. *Arbets- och näringscentralen* förordnar dessutom inom sitt verksamhetsområde en ställföreträdare för utkomstskyddsombudet. På utkomstskyddsombudets ställföreträdare tillämpas vad som annanstans i denna lag föreskrivs om utkomstskyddsombud.

9 §

Pendlingsregion

Pendlingsregionerna definieras genom förordning av Arbets- och näringsministeriet i samarbete med de kommissioner för främjande av sysselsättningen (*sysselsättningskom-*

mission) som avses i 11 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

10 kap.

10 kap.

Utbildningsdagpenning**Utbildningsdagpenning**

10 §

10 §

Arbetskraftsbyråns skyldighet att lämna uppgifter

Arbets- och näringsbyråns skyldighet att lämna uppgifter

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall lämna den som betalar ut utbildningsdagpenningen upplysningar om dem som inlett utbildning enligt 4 § och om dem som är arbetslösa arbetssökande när utbildningen inleds, om de förutsättningar som bestäms i 2 kap. 2, 4 och 5 § samt om att utbildningen ingår i en sysselsättningsplan.

Arbets- och näringsbyrån ska lämna den som betalar ut utbildningsdagpenningen upplysningar om dem som inlett utbildning enligt 4 § och om dem som är arbetslösa arbetssökande när utbildningen inleds, om de förutsättningar som bestäms i 2 kap. 2, 4 och 5 § samt om att utbildningen ingår i en sysselsättningsplan.

11 kap.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet**Bestämmelser om verkställighet**

2 §

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Skyldighet att lämna uppgifter

Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån skall på det sätt som arbetskraftsbyrån bestämmer för arbetskraftsbyrån förete av *arbetskraftskommissionens* eller arbetskraftsbyråns utlåtande förutsatta utredningar som berör honom eller henne personligen.

Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån ska på det sätt som *arbets- och näringsbyrån* bestämmer för *arbets- och näringsbyrån* förete de utredningar som förutsatts enligt arbets- och näringsbyråns utlåtande och som berör honom eller henne personligen.

4 §

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som anges i 2 kap., 7 kap. 3–5 och 7 §, 8 kap. och 9 kap. 7 § 2 mom. i denna lag samt i 5 a kap. 2 § 1–3 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice. I det arbetskraftspolitiska utlåtandet skall konstateras att en sysselsättningsplan utarbetats, tidpunkten då sysselsättningspla-

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som anges i 2 kap. och 7 kap. 3–5 och 7 §, 8 kap. och 9 kap. 7 § 2 mom. i denna lag samt i 5 a kap. 2 § 1–3 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice. I det arbetskraftspolitiska utlåtandet skall konstateras att en sysselsättningsplan utarbetats, tidpunkten då sysselsättningsplanen tas i bruk, att en åtgärd ingår i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

nen tas i bruk, att en åtgärd ingår i sysselsättningsplanen samt andra omständigheter som är nödvändiga för att tillägg för en sysselsättningsplan skall kunna betalas.

sysselsättningsplanen samt andra omständigheter som är nödvändiga för att tillägg för en sysselsättningsplan skall kunna betalas.

I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder ger arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3–7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.

I fråga om den som är gruppermitterad och den som är förhindrad att utföra arbete på grund av väderhinder ger *arbets- och näringsbyrån* på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan utlåtande endast om de förutsättningar som anges i 2 kap. 3–7 §. Med gruppermitterad avses en arbetstagare som har permitterats för viss tid antingen på heltid eller på det sätt som avses i 4 kap. 1 §, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare. Gruppermitterade arbetstagare är också de personer som avses i 3 kap. 1 § 2 mom.

I lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om arbetskraftskommissionens sammansättning, beslutförhet och övriga uppgifter. *Närmare bestämmelser om uppgiftsfördelningen enligt 1 och 3 mom. mellan arbetskraftsbyrån och arbetskraftskommissionen utfärdas genom förordning av statsrådet.* Bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om omständigheter som inverkar på utlåtandet utfärdas vid behov genom förordning av arbetsministeriet.

Sysselsättningskommissionen tar ställning till besvär som anförts av de som ansöker om arbetslöshetsförmåner i ett ärende där arbets- och näringsbyrån på det sätt som avses i 2 mom. har kompletterat sitt arbetskraftspolitiska utlåtande enligt 2 kap. 8, 9, 12 eller 21 § eller 8 kap. 2 eller 4 a § och där det är fråga om att arbetssökanden har vägrat att ta emot arbete, har lämnat arbetet eller av eget vållande blivit avskedad från arbetet. Sysselsättningskommissionen har dessutom till uppgift att följa arbets- och näringsbyråns utlåtandep Praxis och att stödja byrån vid bedömningen av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskyddet för arbetslösa. I lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om en sysselsättningskommissions sammansättning, dess sektioners beslutförhet och kommissionens övriga uppgifter. *Närmare bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om uppgifter som antecknas i utlåtandet kan utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.*

12 kap.

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i *arbetskraftskommissionens* och *arbetskraftsbyråns* bindande utlåtande får inte sökas genom särskilda besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och försäkringsdomstolen kan ålägga *arbetskraftsmyndigheten* att helt eller delvis ersätta *Folkpensionsanstalten* eller en *arbetslöshetskassa* för rättegångskostnaderna i ett ärende där *Folkpensionsanstalten* eller *arbetslöshetskassan* åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett *arbetskraftspolitiskt* utlåtande enligt 11 kap. 4 §. *Arbetskraftskommissionen* eller *arbetskraftsbyrån* skall höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

12 kap.

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i *arbets- och näringsbyråns* bindande utlåtande får inte sökas genom särskilda besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och försäkringsdomstolen kan ålägga *arbetskraftsmyndigheten* att helt eller delvis ersätta *Folkpensionsanstalten* eller en *arbetslöshetskassa* för rättegångskostnaderna i ett ärende där *Folkpensionsanstalten* eller *arbetslöshetskassan* åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett *arbetskraftspolitiskt* utlåtande enligt 11 kap. 4 §. *Arbets- och näringsbyrån* ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, *arbetskraftsbyråerna*, *arbetskraftskommissionerna*, *arbetslöshetskassorna*, *utkomstskyddsombuden* samt *besvärinstanser* enligt denna lag har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som behövs för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en överenskommelse om social trygghet som

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, *arbets- och näringsbyråerna*, *arbetslöshetskassorna*, *utkomstskyddsombuden* samt *besvärinstanser* enligt denna lag har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som behövs för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en överenskommelse om social trygghet som är bindande för Finland eller någon an-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

är bindande för Finland eller någon annan internationell rättsakt som gäller social trygghet

1) av statliga och kommunala myndigheter och andra offentligrättsliga sammanslutningar,

2) av pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, samt

3) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor samt utbildningsanordnare enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice och andra läroanstalter.

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter få

1) arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av *arbetskraftskommissionen eller* arbetskraftsbyrån,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter *och av tvångsinrättningar som avses i 1 § i lagen om internering av farliga återfallsförbrytare (317/1953);* straffanstalter *och tvångsinrättningar* ska lämna uppgifterna omedelbart när en person tas in till en straffanstalt *eller tvångsinrättning*.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till *arbetskraftsbyråerna och arbetskraftskommissionerna* när det är fråga om omständigheter som påverkar de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

9 §

Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande

Utkomstskyddsombudet har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra be-

nan internationell rättsakt som gäller social trygghet

1) av statliga och kommunala myndigheter och andra offentligrättsliga sammanslutningar,

2) av *Pensionsskyddscentralen*, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, samt

3) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor samt utbildningsanordnare enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice och andra läroanstalter.

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter få

1) arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av *arbets- och näringsbyrån*,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter; straffanstalterna ska lämna uppgifterna omedelbart när en person tas in till en straffanstalt.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till *arbets- och näringsbyråerna* när det är fråga om omständigheter som påverkar de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

9 §

Utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande

Utkomstskyddsombudet har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begräns-

gränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av Arbetskraftsbyrån och Arbetskraftskommissionen få uppgifter om Arbetskraftspolitiska utlåtanden i den omfattning ombudets uppgifter det kräver. Utkomstskyddsombudet kan bestämma att Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetskassan eller Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden ska delge utkomstskyddsombudet beslut som gäller namngivna personer.

Utkomstskyddsombudet har rätt att vara närvarande och yttra sig vid Arbetskraftskommissionens möten.

ningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av *arbets- och näringsbyrån* få uppgifter om Arbetskraftspolitiska utlåtanden i den omfattning ombudets uppgifter det kräver. Utkomstskyddsombudet kan bestämma att Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetskassan eller Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden ska delge utkomstskyddsombudet beslut som gäller namngivna personer.

Utkomstskyddsombudet har rätt att vara närvarande och yttra sig vid *sysselsättningskommissionens möten* när *sysselsättningskommissionen behandlar ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

De ärenden som faller inom Arbetskraftskommissionens behörighet och som är anhängiga vid lagens ikraftträdande avgörs av arbets- och näringsbyrån.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 17 § i lagen om alterneringsledighet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om alterneringsledighet (1305/2002) 17 § 1 mom.,
 sådant det lyder i lag 1127/2007, som följer:

Gällande lydelse

17 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån *eller* *arbetskraftskommis-*
sionen lämnar ett för Folkpensionsanstalten och
 arbetslöshetskassan bindande utlåtande om de
 förutsättningar för alterneringsersättning som
 avses i 5—8 §, 9 § 2 och 3 mom., 11 § och 14 §
 1 mom. 5 punkten samt om de förutsättningar
 för återkrav som avses i 19 § 1 mom.

Föreslagen lydelse

17 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån lämnar ett för
 Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan
 bindande utlåtande om de förutsättningar
 för alterneringsersättning som avses i 5—8 §,
 9 § 2 och 3 mom., 11 § och 14 § 1 mom. 5
 punkten samt om de förutsättningar för åter-
 krav som avses i 19 § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

De ärenden som faller inom arbetskrafts-
kommissionens behörighet och som är an-
hängiga vid lagens ikraftträdande avgörs av
arbets- och näringsbyrån.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-
sätter får vidtas innan lagen träder i kraft.